

Den første sag på dagsordenen var:

Spørgsmål til ministrene.

Af *Vivike* til ministeren for Grønland:

„Kan ministeren meddele noget om, hvornår der påtænkes iværksat en socialreform for Grønland?“

Vivike: Der tales og skrives, ja, der råbes fra tagene, at Danmark er en velfærdsstat. Der siges meget om, at vi har fjernet forrige tiders fattigdom og elendighed. Det er nu ikke helt rigtigt; men det er rigtigt, at meget er gjort, og det er rigtigt, at flere har det bedre.

Men hvis man vil benævne Danmark som velfærdsstat, bliver man i hvert tilfælde nødt til at lukke øjnene for en del af Danmark — lukke øjnene for den del af Danmark, der hedder Grønland, for her i denne del af landet har vi en social nød og elendighed, som vi skal mange slægtled tilbage for at finde magen til hernede. Det betyder ikke, at vi ingenting har gjort for at afhjælpe denne nød på Grønland. Der er indført børnetilskud, og der er i løbet af det sidste par år sket en forbedring af invalide- og alderdomsunderstøttelsen; det er ikke nok, men en forbedring har der været.

Vi har haft en af Danmarks dygtigste socialinspektører, Kaj Petersen, Randers, deroppe for at udarbejde et udkast til en socialreform. Han har ikke bare lavet ét udkast, han har lavet to, for da socialinspektøren kom med sit udkast, blev der sagt, at det kunne ikke bruges, for det ville koste lige så meget årlig, som Danmark bruger på 4 dage til militærudgifter, nemlig 20 mill. kr. Socialinspektøren fik besked om at lave et andet udkast, et, der ikke måtte koste mere årlig end 3,5 mill. kr. Det er snart længe siden, disse udkast er afleveret i Godthåb, men endnu er der ikke iværksat nogen socialreform på Grønland.

Herved sparer vi nogle penge i øjeblikket, men også kun i øjeblikket, idet vi for hver 100 kr., vi sparer nu på det sociale område, må regne med at skulle bruge 1.000 kr. senere hen, da vor manglende socialforsorg først og fremmest rammer børnene. Mange af dem forsumper, går simpelt hen til grunde som mennesker og vil i fremtiden blive en byrde og et minus, i stedet for at de kunne

vokse op til et aktiv og et plus. Ved vore undladelser dømmer vi mange til en grå og trist tilværelse.

Hernede er det jo sådan, at kommunerne fra staten får refunderet en meget stor andel af deres udgifter til social forsorg. De grønlandske kommuner får derimod ikke én øres refusion fra den danske stat, og der er derfor meget snævre grænser for, hvor meget kommunerne kan hjælpe dem, der har hjælp behov.

Der tales meget om, at grønlænderne indbyrdes skal være solidariske. Jeg synes, at alle danskere skal være solidariske. Jeg kan ikke se, at vi kan eller bør opretholde denne forskelsbehandling på det sociale område. Den medvirker også til at forøge spændingen landsdelene imellem, og også dette er en af grundene til, at jeg spørger den højtærede minister for Grønland, om han kan meddele noget om, hvornår man påtænker at iværksætte en socialreform for Grønland.

Ministeren for Grønland (Carl P. Jensen): Jeg er lidt forundret over, at det netop er det ærede medlem hr. Vivike, der rejser spørgsmålet om, hvornår der tænkes iværksat en socialreform i Grønland. Jeg anerkender, at den grønlandske socialforsorg i snæver forstand på mange områder ikke er på højde med for sorgen hernede, men det ærede medlem fremstiller det, som om det er et ikke erkendt problem, når han spørger, hvornår der skal iværksættes det, han betegner som en egentlig socialreform i Grønland.

At jeg undrer mig over, at det er det ærede medlem hr. Vivike, der stiller spørgsmålet, har sine særlige årsager. I den betænkning, som Grønlandsudvalget af 1960 har afgivet — et udvalg, det ærede medlem har været medlem af — og som forventes offentliggjort i løbet af meget kort tid, stilles flere steder forslag om ændringer inden for den grønlandske socialforsorg. Det gælder afsnittet om udviklingsplanen for tiåret 1966—75, hvor udvalget er gået ind for en betydelig udbygning af de sociale institutioner; det gælder afsnittet om indkomstpolitikken, hvor der blandt udvalgets forslag om indkomstforbedringer ikke alene omtales visse socialpolitiske forbedringer, som staten umiddelbart skal finansiere, og